
■ PUNTO DA VISTA

Scuntrar quint suenter questa fin d'emna

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

Ils votants svizzers vulan in segund tunnel d'autos al Gottard ed els refusan cun in resultat stgars l'iniziativa da la pcd. Mo per poucas vuschs han ins uschia evità in fiasco finanziel che avess dà da morder anc ditg.

Il segund tunnel d'autos al Gottard duess – tenor il cussegl federal – custar 2,8 milliardas francs. Suenter las experientschas cun la Neat san ins che construcziuns monumentalas d'ina tala dimensiun vegnan adina pli charas. La Neat ha custà trais fin quatter giadas dapli che quintà. Cun il nov tunnel d'autos na vegni betg ad esser auter. Da resguardar èsi er ils custs suenter l'avertura. En l'avegnir sto la Svizra mantegnair trais tunnels al Gottard: dus per autos ed in per la viafier. Quai munta ina brav burdi.

Dapli avessan dentant pasà las consequenzas finanzialas sch'il pievel avess ditg gea a l'iniziativa da la pcd. La confederaziun avess stuì adattar ses model da taglia per ch'intgins paucs maridads na pajan betg pli dapli taglia che pèrs en concubinad. Tut tenor model avess quai chaschunà sperditas dad 1,2 fin 2,3 milliardas l'onn en la cassa federala. Profità avessan pèrs maridads bainstants. Pajà per questa remadura avessan tuts. Pertge la cassa federala è tut auter che tgemblada ed i na fiss betg stà pussaivel da magunar sperditas da milliardas. Ins avess stuì dauzar la taglia sin plivalur – pia da quella taglia ch'engrevgescha pli fitg la gliעד cun la bursa satiglia.

Las consequenzas las pli dolorusas avess dentant chaschunà in punct ch'ins n'ha strusch discutà en il cumbat da votaziun. L'iniziativa da la pcd avess pretendì d'eliminar era ils «dischavantatgs» tar las assicuranzas socialas. Da preschent survegn in pèr maridà ina renta d'AVS maximala da 150 pertschient. En l'avegnir avess ins stuì conceder ad in pèr duas rentas entiras. I n'avess gidà nagut dad argumentar ch'ils maridads profiteschian gea da rentas per vaivas e ch'els stettian summa summarum forsa perfin meglier che nunmaridads. L'iniziativa da la pcd avess pretendì l'introducziun da rentas gulivas. Gliez avess custà duas milliardas l'onn a l'AVS – ina ipoteka memia gronda per las generaziuns vegnentas.